

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Ludgardisschool te MERKSEM

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 30965

Instelling Sint-Ludgardisschool

Directeur Hilde VAN DEN BROECK

Adres Du Chastellei 48 - 2170 MERKSEM

Telefoon 03-645.88.27

Fax 03-645.64.07

E-mail directie@slm.be

Website <http://www.slm.be>

Bestuur van de instelling VZW Sint-Ludgardisschool Merksem

Adres Du Chastellei 48 - 2170 MERKSEM

Scholengemeenschap SG Lieven Gevaert

Adres Sint-Bavostraat 49 - 2610 WILRIJK

CLB Vrij CLB De Wissel Antwerpen

Adres Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 09-05-2016, 17-05-2016, 18-05-2016, 19-05-2016, 20-05-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 20-05-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 22-06-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Jean-Luc WITTEVRONGEL

Teamleden Erwin HUYBREGHTS, Gino MALFAIT, Hilde VAN HOUTE, Liesbet WAUMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 VOET	8
3.1.1.2 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)	10
3.1.1.3 Muzikale opvoeding in de A-stroom en in de tweede graad aso (leerplannen 2009/029 en 2013/010)	13
3.1.1.4 Plastische opvoeding in de A-stroom en in aso tweede graad (leerplannen D/2008/7841/044 en D/2014/7841/022)	16
3.1.1.5 Klassieke studiën in 1A in het keuzegedeelte, Latijn in 2A in de basisoptie Latijn en Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2011/7841/001 en D/2006/0279/038)	18
3.1.1.6 Biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn (leerplan D/2012/7841/003)	22
3.1.1.7 Chemie in aso derde graad in de studierichtingen Wetenschappen-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/040 en D/2014/7841/013)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	27
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	28
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
4.1 Leerbegeleiding	29
4.2 Evaluatiepraktijk	32
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	35
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	37
6.1 Wat doet de school goed?	37
6.2 Wat kan de school verbeteren?	37
6.3 Wat moet de school verbeteren?	37
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	38
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	38

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Sint-Ludgardisschool is een secundaire school, gelegen in een rustige wijk van de noordelijke rand van Merksem. Zij deelt de site Du Chastellei met een basisschool. Door de gestage groei van beide scholen ontstond de nood aan een bijkomende campus die werd gevonden aan de Bredabaan. Vanaf dit schooljaar wordt deze campus stelselmatig in gebruik genomen.

Sint-Ludgardis biedt enkel studierichtingen binnen de A-stroom en het aso aan, en kent daardoor zowel binnen de eigen scholengemeenschap als in de naaste omgeving een overlapping van het studieaanbod. De meeste leerlingen stromen vlot door in de eigen school. De leerlingenparticipatie en -resultaten in het vervolgonderwijs sporen met de Vlaamse referentiecijfers.

De schoolvisie is geïnspireerd op het opvoedingsproject van het Katholiek Vlaams Onderwijs (KVO) en streeft naar de optimale ontplooiing van de hele mens. De school wenst onder meer haar leerlingen maximaal voor te bereiden op succesvolle studies in het hoger onderwijs in een aangenaam en ordelijk schoolklimaat. De bevattelijke schoolvisie wordt vertaald in diverse deelvisies die richtingbepalend werken. Ze zijn helder gecommuniceerd en worden regelmatig getoetst aan de veranderende maatschappij of bijgestuurd na data-analyse.

Het erkenningsonderzoek van de leerplanrealisatie gebeurde op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod. De leerplanrealisatie en de afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen voldoen voor klassieke studiën, Latijn, biologie, chemie, muzikale opvoeding en plastische opvoeding. Enkel voor het vak techniek in de A-stroom voldoet dit niet. De positieve evolutie binnen de vakgroep techniek vormt een voldoende garantie voor het wegwerken van de tekorten. Grote klasgroepen voor heel wat vakken belemmeren een kwaliteitsvolle invulling van een aantal leerplandoelstellingen. De materiële uitrusting voor een aantal vakken kan verbeteren.

Uit het doorlichtingsonderzoek blijkt dat een aantal vakgroepen hoofdzakelijk praktisch-organisatorische onderwerpen behandelen. Leerplanstudie met onderwerpen als evaluatie, innovatieve onderwijsvormen of onderzoekscompetentie komen weinig aan bod. De vakverslagen vermelden geregeld knelpunten zoals de grote klasgroepen. Deze worden niet steeds (h)erkend door de directie en blijven bestaan. Het opvolgen en aansturen van de vakgroepwerking en het wegwerken van de knelpunten zijn een uitdaging voor het schoolbeleid.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) kwaliteitsvol na op schoolniveau. Ze investeert sterk in de brede harmonische vorming van de leerlingen. Voor het nastreven van de eindtermen met betrekking tot 'Omgeving en duurzame ontwikkeling' neemt de school een aantal originele initiatieven. Het nastreven van de eindtermen 'Socioculturele samenleving' krijgt door beklijvende projecten een waardevolle invulling en laat de leerlingen gericht aandacht geven aan de derde en de vierde wereld.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed naleeft en dat ze systematisch de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving nagaat. Opmerkingen van zowel externe als interne diensten worden snel ingepland of aangepakt.

Uit het kwaliteitsonderzoek blijkt dat de school expliciet aandacht geeft aan de leerbegeleiding en hier veel middelen voor inzet. Vertrekkende vanuit een zorgcontinuüm acht de school alle leraren betrokken bij de brede basiszorg en het handelingsgericht werken op de klasvloer. De grootte van de klasgroepen belemmert echter vaak het individueel en handelingsgericht werken. Het leerlingenvolgsysteem brengt individuele begeleidingsinitiatieven duidelijk in kaart. Een analyse van deze informatie en gegevens zorgde evenwel nog niet voor een bijsturing van de leerbegeleiding. Het taalbeleid kreeg vorm en structuur tijdens de vorige cyclus gelijke onderwijskansen (GOK) en kenmerkt zich door een diepgaande werking.

Tijdens de doorlichting gebeurde tevens een kwaliteitsonderzoek naar de evaluatiepraktijk. De school beschikt over een duidelijke visie op evaluatie en wil met haar evaluatiebeleid de leerlingen prikkelen om op te groeien tot zelfstandige studenten. De verantwoordelijkheid voor het uitwerken van de evaluatie ligt bij de vakgroepen. De schoolleiding vraagt om de evaluaties meer af te stemmen op de leerplandoelen, maar nog niet alle vakgroepen slagen hierin. Het beleid wenst een duidelijke samenhang tussen evaluatie en leerbegeleiding. Dit blijkt nog niet voor alle leraren evident.

De directie vormt een degelijk en complementair samengesteld team met een sterk beleidsvoerend vermogen. Het kenmerkt zich als communicatief en toegankelijk. Coördinatoren en begeleiders ondersteunen dit beleid degelijk. De beleidsvoering vertrekt vanuit een dynamisch schoolwerkplan met specifieke prioriteiten. De doelen ervan worden duidelijk vertaald in actieplannen. Het aantal prioriteiten dat dit schoolwerkplan bevat is echter hoog. Dit belemmert in een aantal gevallen de haalbaarheid en de daaraan verbonden succesbeleving.

In zijn besluitvorming laat het beleid zich formeel en informeel adviseren en bijstaan door diverse interne en externe actoren. De vele zelfstandig functionerende werkgroepen worden coachend aangestuurd.

De schoolleiding heeft een behoorlijke kennis inzake datageletterdheid opgebouwd. De systematiek om het eigen handelen hiermee op een hoger niveau te tillen ontbreekt nog. Analyse van de beschikbare data om zo de leerplanrealisatie te screenen en te verstevigen, maakt nog geen deel uit van de cultuur van de vakgroepen. Het ontbreekt de vakgroepen ook aan coachende ondersteuning waardoor ze een sterk wisselende werking vertonen.

De school is er zich van bewust dat diverse facetten van haar werking kunnen verbeterd worden. Ze ziet mogelijkheden om de vaststellingen van de doorlichting te beschouwen als verlengstuk van haar eigen kwaliteitszorg.

De leerplanrealisatie voor de meeste vakken is voldoende tot goed. De onderwijsreglementering wordt nageleefd. De school toont systematische aandacht voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leef- en leeromgeving. Voor het wegwerken van de tekorten voor het vak techniek in de eerste graad A-stroom vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school en in het bijzonder op de gedreven vakgroep techniek. Op grond hiervan formuleert de onderwijsinspectie een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	muzikale opvoeding, plastische opvoeding, techniek	klassieke studiën
Graad 1 Latijn	muzikale opvoeding, techniek	Latijn
Graad 1 Moderne wetenschappen	muzikale opvoeding, techniek	
Graad 2 ASO Economie	biologie, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 2 ASO Latijn	biologie, muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 2 ASO Wetenschappen	muzikale opvoeding, plastische opvoeding	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Latijn
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	chemie	chemie, Latijn
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	chemie	chemie
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	chemie	chemie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 VOET

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De nieuwe schoolvisie inzake VOET is uitgeschreven door een klein team van leraren die samen de werkgroep VOET vormen, en dit in samenwerking met de dienst pedagogische begeleiding. De visie kleurt het vakoverschrijdend werk op schoolniveau sterk in vanuit de ankerpunten van het pedagogisch project. Deze hernieuwde visietekst werd op een personeelsvergadering geduid aan het lerarenteam. Een werkgroep VOET houdt de vinger aan de pols en ziet erop toe dat de visietekst daadwerkelijk de onderbouw vormt van de talrijke initiatieven voor het vakoverschrijdend werk op school.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De werkgroep VOET onderstreept het belang en de noodzaak van de ondersteuning bij het realiseren van de VOET. Recent is ook daarom de mogelijkheid geboden om met een digitaal schoolplatform zowel het vakkenonderwijs als de talrijke initiatieven en projecten te screenen inzake de vakoverschrijdende invulling. De werkgroep legt daarbij terecht de nadruk om alleen die lesonderwerpen en educatieve initiatieven te weerhouden waarbij de diepgang van het vakoverschrijdend werk expliciet aanwezig is. De schoolleiding stimuleert de doorwerking van deze aanpak. Voorts hanteert de school een systeem met fiches waarbij vooral de activiteiten en excursies onderzocht worden op de vakoverschrijdende benadering. De werkgroep VOET ziet toe op een correcte invulling en voert dit zelf in binnen het digitaal systeem. Ondersteuning is er voorts door het geregeld volgen van nascholingsinitiatieven m.b.t. het vakoverschrijdend werk. De winst van deze vormingsmomenten wordt behoorlijk gedeeld. De werkgroep VOET participeert ook aan een stuurgroep VOET binnen de pedagogische begeleidingsdienst.

Doeltreffendheid	Om gericht en collectief rond VOET te werken, wordt onder meer met jaarthema's gewerkt. Dit verhoogt bij het lerarenteam de bewustwording inzake het vakoverschrijdend werk. Ook de ouderraad geeft via een aantal activiteiten mee invulling aan de vooropgezette jaarthema's. In de communicatie en briefwisseling met de ouders over de extramurale initiatieven worden ook de vakoverschrijdende betrachtingen geduid. De werkgroep VOET ziet voorts toe op een evenwichtige VOET- invulling alsook op een zinvolle spreiding van de verschillende contexten over de drie graden. Het aansturen op voldoende diepgang alsook de alertheid voor eventuele overlappingsen zijn eveneens positieve stimuli vanuit de werkgroep. Het bewaken van de lesuitval kan in de planning van de vakoverschrijdende werking op school nog sterker.
Ontwikkeling	De verdere groei binnen het vakoverschrijdend werk situeert zich vooral in het nog adequater in beeld brengen van het totaalaanbod VOET. Daartoe wil men het nieuw ingevoerd digitaal schoolplatform volwaardig gebruiken. Op deze manier wil men alle leraren ook verder stimuleren in het reflecteren over de brug tussen de leerplandoelstellingen en de vakoverschrijdende eindtermen.
Uitvoering Omgeving en duurzame ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het realiseren van deze context is voor een stuk gerelateerd aan de leerlingenbegeleiding. Uit de toegelichte initiatieven blijkt dat er een kwaliteitsvol draagvlak bestaat om deze context schoolspecifiek in te vullen. Ook het vakkenonderwijs werd gescreend inzake de inspanningen die gebeuren voor het realiseren deze context. Uit de voorgelegde overzichten blijkt dat een ruim aantal vakken binnen de verschillende structuuronderdelen meewerken aan het behandelen en realiseren van deze context. Een aantal initiatieven is origineel en brengt een beklijvende invulling van deze vakoverschrijdende en contextgebonden eindtermen. Het is eveneens een pluspunt dat de ouders goed geïnformeerd worden over deze talrijke initiatieven.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Het nastreven van deze context is degelijk omdat de school algemeen veel investeert in de brede harmonische vorming van de leerlingen. Ook voor deze context werd het vakkenonderwijs gescreend om de relatie tot deze context goed in kaart te brengen. Opnieuw blijkt uit de voorgelegde overzichten het nastreven vrij evenwichtig verkaveld is binnen het curriculum. De werkgroep VOET, in samenspraak met de schoolleiding, bewaakt daarbij ook de spreiding over het schooljaar. Ook de internationaliseringsinitiatieven leveren een waardevolle bijdrage bij het realiseren van deze context. Voorts zijn er waardevolle en beklijvende projecten die de leerlingen oproepen tot uitdrukkelijk engagement voor de derde en de vierde wereld. Uit de gesprekken blijkt dat de ruime invulling van de vakoverschrijdende werking beslist ook bijdraagt tot het welbevinden van zowel het schoolteam als de leerlingen en hun ouders.

3.1.1.2 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet niet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden niet in voldoende mate en evenwichtig gerealiseerd. De evaluatiepraktijk is niet steeds evenwichtig en valide. De groepsgrootte ondersteunt de realisatie van het leerplan niet. De ICT-mogelijkheden zijn te beperkt en sluiten onvoldoende aan op de visie van het leerplan.

Onderwijsorganisatie

*Organisatie curriculum
Samenstelling klasgroepen*

De groepsgrootte overstijgt in grote mate de pedagogische aanbeveling om het aantal leerlingen voor een leraar per lesactiviteit te beperken tot 12 à 16. Hierdoor zijn leraren beperkt in hun mogelijkheden om de leerlingen vrij het technisch proces te laten ontdekken en doorlopen, om actief en constructief leren te organiseren. Dit leidt tot veel druk op de leerplanrealisatie. De grootte van de groepen is ingegeven door organisatorische bekommernissen en niet door een pedagogisch-didactische doeltreffende benadering.

De school organiseert de lessen techniek steeds in blokken van twee lesuren. Dit faciliteert een efficiënt lesverloop.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De afgelopen twee schooljaren investeerden de leraren sterk in een betere afstemming van hun projecten en lessen op de eindtermen en de leerplanvisie. Dit is momenteel nog niet voldoende gelukt. Niet alle toepassingsgebieden komen met voldoende diepgang en evenwicht aan bod. Het toepassingsgebied biochemie wordt niet probleemoplossend benaderd en het toepassingsgebied constructie komt bijna uitsluitend vanuit de dimensie 'hanteren' aan bod. De drie andere toepassingsgebieden kennen meer diepgang. De leraren respecteren erin de verhouding tussen de dimensies 'duiden en begrijpen' en 'hanteren' die het leerplan vooropstelt. Daarbij valt het evenwel op dat de projecten binnen het toepassingsgebied 'informatie en communicatie' vooral op zichzelf staan zonder geïntegreerd te worden in de andere projecten. Hierdoor krijgt dit deel van het leerproces te weinig diepgang. Ook de behandeling van beroepen en beroepskeuzes gebeurt onvoldoende diepgaand.

De leraren pogen in het aanbod het technisch proces centraal te stellen. De groepsgroottes waaraan ze les geven, beperken hen echter qua pedagogisch-didactische aanpak en vrijheid. Zo werken ze met zeer sterk uitgewerkte bundels en gedetailleerde stappenplannen. De formulering van criteria voor de technische realisatie komt echter vaak niet aan bod. De bundels geven de leerlingen gaandeweg wel meer artistieke vrijheid en ze zorgen ervoor dat de leerlingen snel zelfstandig aan de slag kunnen, maar de opdrachten blijven te sterk gesloten om goed aan te sluiten op het leerplan techniek. Leerlingen missen daardoor belangrijke kansen tot het toepassen van het technisch proces en het ontdekken van hun talenten. Ook de mogelijkheden tot het ontwikkelen van het probleemoplossend denken, het denkend handelen en de technische creativiteit blijven onderbenut. Door de sterk sturende en gedetailleerd uitgewerkte leerbundels glijden de opdrachten soms af naar loutere maakopdrachten en knutseloefeningen.

Uit de lesbezoeken en de leerlingenrealisaties blijkt dat de leerlingen hun handvaardigheden goed ontwikkelen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Projectevaluaties en een aantal kennisgerichte taken vormen de basis voor het evaluatieproces. Omdat niet alle leraren deze taken nuttig vinden en gebruiken, ontstaan verschillen in de evaluatiepraktijk. De vakgroep besprak deze belangrijke leraarafhankelijke verschillen nog niet, hoewel deze de gelijkgerichtheid van de evaluatiepraktijk onder druk zetten.

Bij het evalueren van de projecten hebben de leraren zowel oog voor het proces als het product. Doordat de bundels sterk uitgewerkt zijn, beperkt de procesevaluatie zich vooral tot het vaststellen of de leerlingen de voorgestelde stappen voldoende kwalitatief afwerken. De uitdagingen zijn hoofdzakelijk cognitief/repitief van aard en situeren zich minder op het vlak van vaardigheden en zelfstandig probleemoplossend werken. Voor de productevaluaties maken de leraren gebruik van een aantal criteria, wat de objectiviteit ten goede komt. De criteria zijn evenwel nog niet duidelijk omschreven, waardoor het voor de leerlingen onduidelijk kan worden hoe de quoterings werkt. Ook hier valt vooral de aandacht voor het volgen van de voorgestelde stappen op en ligt er onvoldoende nadruk op het doorlopen van het technisch proces. De vraagstelling op de kennisgerichte taken vertrekt vooral vanuit het cursusmateriaal. De eindtermen en de leerplandoelstellingen zijn niet de leidraad, waardoor veel vragen onvoldoende valide zijn. Op de taken ontbreekt de puntenverdering, waardoor de transparantie onder druk staat.

De resultaten voor het vak techniek liggen ver uit elkaar. Sommige leerlingen slagen niet terwijl anderen excelleren. De meeste leerlingen halen goede punten voor het vak. De lesgroepen uit de basisoptie Latijn behalen opvallend betere resultaten voor techniek. Het aandeel in de evaluatie van kennis en het kwalitatief afwerken van de voorgestelde stappen, verklaren dit ten dele.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leraren beschikken over de minimale materiële uitrusting. De nodige machines en gereedschappen zijn aanwezig in het lokaal. De machines zijn correct beveiligd en voorzien van de gepaste persoonlijke beschermingsmiddelen en gebruiksinstructies.

In het technieklokaal is slechts één computer aanwezig, in hoofdzaak bedoeld voor de leraren. De leerlingen ontwikkelen hun ICT-vaardigheden in het nabij gelegen computerlokaal. Uit organisatorische overwegingen gaan de leraren daar steeds met de volledige klas naartoe en met specifieke opdrachten. Hierdoor worden de ICT-opdrachten sterk geïsoleerd en komt ICT weinig geïntegreerd aan bod in de andere projecten.

Het lokaal en de materiële uitrusting lenen zich tot actief en constructief leren. De beperkingen om ICT geïntegreerd in te zetten en aan te bieden op het moment dat de leerlingen het nodig hebben alsook de groepsgrootte bemoeilijken dit echter sterk.

Leerbegeleiding De leraren organiseren het onderwijsproces heel leerlinggericht. Ze hebben een goed en laagdrempelig contact met hun leerlingen. Binnen de beperkingen die de grote lesgroepen met zich meebrengen, werken ze met verschillende werken en groeperingsvormen. Daarin dagen ze de leerlingen uit om met hen en met de andere leerlingen in communicatie te gaan. Soms zit dit impliciet verweven in een opdracht, andere keren is het er een expliciet onderdeel van. Leerlingen grijpen deze communicatiekansen voldoende aan. Daaruit blijkt dat zij zich de vak- en de schooltaal goed eigen maken. De bundels die de leraren ontwikkelen, zijn zowel inhoudelijk als op het vlak van taalgebruik afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Ze zijn inhoudelijk goed gestructureerd en overzichtelijk. Het werken met actie- en infokaarten voor alle projecten geeft de leerlingen telkens een goede en herkenbare houvast. Deze kaarten reiken echter te veel informatie aan, waardoor de leerlingen weinig zelf op ontdekkingstocht gaan en het technisch proces toepassen.

*Preventief
Curatief*

Uit de lesbezoeken blijkt dat het voor de leraren soms moeilijk is om op te merken of alle leerlingen de aangereikte leerinhouden verwerven op het beoogde beheersingsniveau. De grootte van de groepen speelt hierin een rol. De grote lesgroepen maken het ook moeilijk om de zelfstandige zoekopdrachten goed te begeleiden. Het valt op dat leerlingen regelmatig tot dezelfde resultaten komen voor vrije opzoekopdrachten, hoewel ze los van elkaar zouden werken. Dit beperkt de rijkheid van de leerervaring. Voor de snellere leerlingen voorzien de leraren vooral verdiepingsopdrachten. Wanneer leerlingen hun projecten niet tijdig kunnen afwerken of zelf een hogere (dan door de leraar verwachte) mate van afwerking nastreven die niet tijdens de twee uren techniek gehaald kan worden, kunnen ze vooral tijdens de middagpauzes verder komen werken aan hun projecten. De leraren begeleiden hen daarbij.

Uit het onderzoek blijkt dat het vak techniek amper weegt tijdens de deliberaties. Het duidelijk oriënterend en talentontdekkend karakter van het vak kan echter waardevolle informatie over mogelijke studieoriëntering geven, waarvan de school nog geen gebruik maakt.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep, die hoofdzakelijk uit jonge leraren bestaat met groeiende ervaring in het vak techniek, overlegt zowel formeel als informeel. De agenda's en de verslagen van de vakgroepwerking zijn eerder summier en de leraren bespreken vooral organisatorische onderwerpen. Pedagogisch-didactische aangelegenheden komen vooral informeel aan bod.

Overleg
Vorming

De vakgroep is gestart met goede bijsturingen voor het vak techniek. De vakgroepleden beseffen dat een meer didactisch gerichte overlegcultuur een belangrijke succesfactor is voor het ingeslagen verbeteringspad. Ze zien gelijkgerichtheid en professionalisering daarin ook als belangrijke factoren. Daarom volgen ze nascholingen die vooral hun vakspecifieke inzichten vergroten. Ze nemen ook deel aan projecten met externen om het ontwikkelwerk te voeden. Hun kritische blik op de vakgebonden inbreng van externen is nog beperkt maar groeiende. Ze geven aan dat het aanpassen van deze inbreng naar de verdere organisatie van hun vak een volgende logische stap wordt. Wat opvalt, is de grote leerbereidheid van de vakgroep, hun flexibiliteit en zelfkritische blik. Ze verwerven snel nieuwe inzichten in het vak techniek alsook in de vertaling ervan naar de klaspraktijk.

3.1.1.3 Muzikale opvoeding in de A-stroom en in de tweede graad aso (leerplannen 2009/029 en 2013/010)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd met een stevig uitgebouwde praxis op het gebied van de vocale muziek. Het uitvoeringsniveau van de gezongen muziek is goed tot hoog. De evaluatiepraktijk zit in een interessante fase van vernieuwing.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het muziekonderwijs is vastgelegd in jaarplannen. Deze zijn puur formeel en bevatten uitsluitend een opsomming van de behandelde lesonderwerpen. De planningsdocumenten bieden echter geen richting en ondersteuning bij het realiseren van de leerplandoelstellingen. Dit omdat ze vooralsnog geen inzicht bieden in de leerlijnen in relatie tot de verschillende muzikale omgangsvormen. Het verdient aanbeveling om de planningsdocumenten om te buigen tot werkinstrumenten zodat deze een duidelijke richting, ondersteuning en houvast bieden bij het muziekpedagogisch handelen.

Binnen de muziekpraxis is het zingen kwaliteitsvol uitgewerkt. Het repertoire is interessant en van een degelijk niveau. Dit draagt zeer bij tot het zingplezier, wat binnen de vocale praxis de belangrijkste leerplanopdracht is. Het niveau van het zingen bij de verschillende lesgroepen varieert van goed tot heel goed. De ademhaling, als prioritair aspect bij het zingen, staat voldoende in de focus en dit via interessante oefeningen en duiding. Waakzaamheid is geboden om ook voldoende niet-Engelstalige liederen te zingen. Voorts wordt gestreefd naar een behoorlijke uitvoering, waarbij parameters als dictie, frasering, dynamiek, ritme en melodie aan de orde zijn. Zowel het voorzingen als de pianobegeleiding zijn bijzonder degelijk. De afwisseling tussen zittend en rechtopstaand zingen is interessant.

Het verdient evenwel aanbeveling om tijdens het aanleren van liederen ook voldoende a cappella te werken, zodat de leerlingen sterker geconfronteerd worden met de verbeterpunten en het af te leggen leertraject. Er wordt bij het zingen wel degelijk ingezet op foutenanalyse en remediëring. Het meerstemmig zingen gebeurt, en is goed afgestemd op de mogelijkheden van de verschillende lesgroepen. Het maken van opnames, zowel auditief als visueel, kan een meerwaarde vormen binnen het leerproces van het zingen.

De instrumentale praxis gebeurt, maar kan uitgebreid worden. Het niet eenvoudig organisatorisch aspect bij het collectief musiceren wordt daarbij nog belemmerd door het te kleine muzieklokaal. De instrumentale praxis hanteert als leerlijn van de eerste t.e.m. de tweede graad deels het verwerven van inzicht in de akkoordenopbouw. De koppeling aan een geleidelijke toepassing via het spelen van akkoorden is een interessante benadering omdat dit het 'muziek doen' versterkt. Het is ook een pluspunt dat leerlingen die een instrument bespelen en les volgen in het deeltijds kunstonderwijs, bij het groepsmusiceren met hun instrument aan het werk worden gezet.

Het ontwerpen van muziek is te beperkt aan de orde.

Het muziekbeluisteren wordt in de eerste graad vooral ingevuld met het verkennen van klankkleuren met vooral aandacht voor de instrumentale muziek. De vocale muziek is daarbij ietwat ondergesneeuwd geraakt. De genrevrije benadering krijgt in de eerste graad overwegend invulling vanuit de lichte muziek. Eveneens in de eerste graad is het behandelen van de klassieke muziek te beperkt aan de orde.

In de tweede graad krijgt het muziekbeluisteren een sterke invulling, onder meer omdat de auditieve verkenning van een aantal muziekhistorische periodes via live-uitvoeringen kan ervaren worden. Het beluisteren van muziek wordt in de eerste graad te beperkt ingekleurd binnen de algemene muziekcultuur. Een ruim aantal kansen tot een brede verkenning van de muziek, worden nog te weinig uitgediept.

Het muziekonderwijs levert een unieke bijdrage tot de brede en harmonische vorming van de leerlingen op schoolniveau. Naast de invulling van de eigenlijke muzikles krijgt dit gestalte in een aantal muzikale optredens die meteen klank en kleur geven aan het schoolleven.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De minimale materiële leerplanvereisten zijn aanwezig en de akoestiek is goed. De kwaliteit van de luidsprekers is niet goed. Voorzien in degelijke opnameapparatuur zou een winstpunt betekenen voor de verdere groei van de muziekpraxis. Gelet op de grote lesgroepen en de noodzakelijke organisatie bij het groepsmusiceren, is het muzieklokaal te klein.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie zit in een ontwikkelingsproces. Het evalueren van de muziekpraxis was reeds onderwerp van een aantal oefeningen. Het is aangewezen om de evaluatiecriteria voor zingen, spelen en ontwerpen verder uit te zuiveren en dit voor de leerlingen concreet te verwoorden zodat zij goed weten wat van hen verwacht wordt. Transparantie verhoogt in dit geval de kwaliteit van het leerproces. Bij het evalueren van muziekpraxis is de afbakening en juiste selectie van groot belang en dit in een zinvolle relatie tot het behandeld vocaal en instrumentaal repertoire. De aanzet tot zelfevaluatie is positief. Een gedoseerd gebruik met duiding van de verschillende waardeschalen is aangewezen. De schriftelijke evaluaties zijn behoorlijk en degelijk qua opmaak, puntenverdeling en correctie. De inhoud van de evaluaties sporen met de behandelde leerstof. Het aantal vragen dat vanuit het luisteren vertrekt, mag aanzienlijk opgetild worden. Reflectie over het opbouwen van de verschillende leerlijnen zal winst opleveren om de kwaliteit van de evaluatiepraktijk verder te laten groeien. De leerlingenresultaten zijn behoorlijk tot heel goed.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De muzikles is een dynamisch gegeven, onder meer omdat er sterk wordt ingezet op de muziekpraxis. Binnen eenzelfde muzikles is er veelal voldoende afwisseling inzake de muzikale omgangsvormen. De muzikles verloopt in een positieve sfeer en dit vanuit een goede interactie tussen de leraar en de lesgroep. Lesobservaties etaleren dat de leerlingen graag naar de muzikles komen. Ze brengen een uniek moment in de schoolweek. De leerlingen worden aangemoedigd en krijgen bevestiging. Leraargebonden vormt het bewaken van het klasmanagement in relatie tot het enthousiast musiceren een opdracht. De lesnotities voor de leerlingen bevatten overwegend en eenzijdig de partituren van de gezongen en gespeelde muziek. De partituren worden te weinig verklaard. Dit is een gemiste kans om onder meer elementaire muzikaleer te duiden vanuit de uitgevoerde partituren. In dit opzicht rijst ook de vraag of de liederen wel in de interessantste volgorde m.b.t. het groeiproces bij het zingen worden aangeboden. Ook het verkennen van de brede muziekcultuur is te beperkt uitgewerkt in zorgvuldige lesnotities met een duidelijk onderscheid tussen hoofd- en bijzaak. Het is noodzakelijk om de lesnotities kwaliteitsvol uit te werken, teneinde het leren leren ook vanuit het muziekonderwijs mee te concretiseren. In samenhang met beter en vollediger uitgewerkt lesmateriaal is het aangewezen om behandelde beeld- en geluidsfragmenten aan te bieden op het digitaal schoolplatform. Zo kunnen de leerlingen de leerstof herhalen en studeren. Inzake de leerbegeleiding is het op schoolniveau belangrijk om de lesuitval sterker te bewaken.

Deskundigheidsbevordering

Overleg
Vorming

Er werden een aantal vakspecifieke nascholingen gevolgd, waarbij verworven inzichten aanzetten tot reflecteren over het geboden muziekonderwijs. Vakgroepwerking met leerplanstudie als hoofdthema is nog niet volwaardig aan de orde. Het is belangrijk om dit op te nemen, zowel binnen de school als op het niveau van de scholengemeenschap. De vakgroep is immers bij uitstek het forum om met de muziekleraren collectief de leerplannen te bestuderen, muziekpedagogische items uit te wisselen en expertise te delen. Voorts bieden de onderwijsopdrachten in het deeltijds kunstonderwijs alsook de artistieke bezigheden in het concertleven een stevige meerwaarde voor de verdere uitbouw van de muzikale opvoeding in het voltijds onderwijs.

3.1.1.4 Plastische opvoeding in de A-stroom en in aso tweede graad (leerplannen D/2008/7841/044 en D/2014/7841/022)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie voldoet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De leraren vertrekken vanuit hun vakkennis om opdrachten uit te werken, die vervolgens de basis zijn om de jaarplannen op te stellen. Deze manier van werken maakt dat de leerplandoelstellingen niet altijd evenwichtig aan bod komen. Bovendien ontbreken hierdoor duidelijke leerlijnen, waardoor de leraren weinig zicht hebben op het verzelfstandigingsproces van de leerlingen.

Een nieuwe opdracht gaat vergezeld van een document dat de opdracht duidelijk kadert en onder meer een stappenplan of een lijst met de aandachtspunten bevat. In functie van de opdracht verzamelen de leerlingen zelfstandig relevante documentatie rond een kunstenaar, kunststroming of techniek. Bovendien zorgen de leraren ervoor dat de leerplancomponent 'waarnemen' via specifieke waarnemingsstudies een diepere invulling krijgt.

De nodige voorstudies naar zowel vorm als techniek leiden de leerlingen naar het definitieve ontwerp waardoor ze een eerste aanzet naar een eigen beeldtaal ontwikkelen. Dit is een mooie invulling van het leerplanonderdeel 'vormgeven'.

Alhoewel de leerlingen hun eigen werk bespreken en dat van anderen kunnen becommentariëren, toch vult dit de component 'reflectie en attitudes' maar karig in.

Uitrusting

ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

Plastische opvoeding beschikt over een eigen lokaal. Het ontbreken van voldoende daglicht zorgt ervoor dat de leerlingen permanent onder kunstlicht werken. Dit euvel zou tegen volgend schooljaar verholpen worden. Een computer met groot tv-scherm is aanwezig. Het ontbreekt aan open kasten of rekken om onafgewerkt leerlingenwerk te laten drogen of weg te bergen. De tafels zijn te klein om grotere werken te realiseren.

Leerlingenwerken worden in de hele school tentoongesteld. De aandacht hiervoor en het onderhoud ervan laten echter te wensen over.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	In overleg met de directie gebeurt de evaluatie gespreid, na elke opdracht. Op het opdrachtenblad staan de criteria vermeld die de leraren hanteren tijdens de beoordeling van de leerlingenrealisaties. Deze criteria zijn vrij algemeen geformuleerd. De koppeling naar de leerplandoelstellingen gebeurt in het jaarplan en is daardoor niet transparant voor de leerlingen. De leraren zijn nog zoekende naar een goede balans tussen proces- en productevaluatie en het gewicht van de vakattitudes in het geheel van de scores. Op het opdrachtenblad vullen de leerlingen een luik voor zelfevaluatie in, wat de aanzet kan zijn tot een verdere inhoudelijke bespreking met de leraren. De leraren gaven aan dat de leerlingenresultaten aanzetten tot het opnieuw formuleren van opdrachten, het leggen van andere accenten of het voorzien van nieuwe opdrachten. De commentaren op de leerlingenwerken zijn overwegend positief geformuleerd en bevatten bijsturingsvoorstellen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Alle leerlingen beschikken over een procesmap met gerealiseerde werken. In deze mappen is echter weinig procesmateriaal terug te vinden. De bedoeling van deze mappen is, zoals aangegeven in het leerplan, om de leerling te laten groeien in zijn beeldend denken en zijn. Het beeldend bezig zijn blijft evenwel beperkt tot het nastreven van een goedogend resultaat. Om de onderlinge verschillen op te vangen voorzien de leraren extra opdrachten of laten ze de leerlingen een opdracht verder uitdiepen. Het opdrachtenblad is opgesteld in correcte taal en reikt de leerlingen een zekere vakterminologie aan. Er is echter weinig specifieke aandacht voor het hanteren van de vaktaal, schriftelijk noch verbaal.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De leraren volgden vakspecifieke nascholing. De opgedane kennis en vaardigheden worden waar mogelijk geïntegreerd in de opdrachten. De vakgroepverslagen handelen voornamelijk over praktisch-organisatorische onderwerpen. Er is gestart met vakgroepoverleg op het niveau van de scholengemeenschap. Hier komen ook didactisch-pedagogische thema's aan bod.

3.1.1.5 Klassieke studiën in 1A in het keuzegedeelte, Latijn in 2A in de basisoptie Latijn en Latijn in aso derde graad in de studierichtingen Latijn-moderne talen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2011/7841/001 en D/2006/0279/038)

Voldoet

In beide graden worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. De evaluatie is globaal valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	In de eerste graad worden de leerinhouden grammatica gerealiseerd, inclusief die voor de initiatie Grieks. Grammatica wordt voldoende opgebouwd vanuit het perspectief van de valentiegrammatica, maar dan veeleer als grammaticaal ordeningskader dan in functie van lectuur. De leraren hebben hiervoor een grammaticaal overzicht opgesteld dat verder wordt aangevuld in de tweede graad. Nieuwe leerinhouden worden evenwel nog te weinig vanuit zins- en tekstverband aangebracht, ingeoeft en geëvalueerd. De grammaticaschema's vertrekken vanuit de vormingsregels en het taalkundige gebruik en hebben dan pas aandacht voor het zinsverband en de betekenis. In de oefeningen ligt nog veel nadruk op seriële morfologieopdrachten, opnieuw buiten zins- en tekstverband. Voor syntaxis zijn er voldoende tekstgebonden opdrachten. In de derde graad herhalen de leerlingen op zelfstandige basis de grammatica en het vocabularium uit de eerste en tweede graad. De verwerking hiervan is, vooral in het tweede leerjaar, niet geïntegreerd in lectuur en betreft een te laag verwerkingsniveau.
---	---

Het vocabularium wordt intensief verwerkt, met aandacht voor het lexicale ordeningskader, woordvorming en -verwantschap, voortleven in moderne vreemde talen en contextuele betekenis. In de derde graad wordt het basisvocabularium aangevuld met lectuurgebonden woordenlijsten.

In de eerste graad krijgen de lessen lectuur op regelmatige basis hun plaats in het curriculum, maar heel wat tekstmateriaal uit het leer- en werkboek blijft onbenut. Een aantal teksten wordt door de leerlingen zelfstandig verwerkt. Globaal krijgt lectuur evenwel te weinig een centrale plaats in het leerproces en wordt nog onvoldoende benut voor het inoefenen en verwerken van grammatica en het valentieperspectief. Ook in de tekstgebonden grammaticaoefeningen ligt nog eenzijdig de nadruk op louter grammaticale verklaring. In de derde graad worden de lectuuraspecten en -genres uit het leerplan in voldoende mate behandeld. De hoeveelheid lectuur voldoet globaal, met vooral in het eerste leerjaar een goede variatie in auteurs.

De vakgroep heeft voor de drie graden een lektuurmethode ontwikkeld en deze ook voor de leerlingen uitgeschreven. De leraren kiezen voor een dynamisch-lineaire methode met aandacht voor signaalwoorden, probleemoplossing en tekstbegrip, maar er ligt minder nadruk op het systematisch afbakenen van woordgroepen. In de beschreven leesstrategie speelt de leraar een belangrijke rol bij de probleemoplossing, zodat deze strategie veeleer afgestemd is op klassikale lectuur en onvoldoende op het zelfstandig (leren) lezen. In het tweede leerjaar van de derde graad nam de leraar deel aan een wetenschappelijk leesproject, waarbij het lezen in (grote) woordgroepen wordt onderzocht. Vooral in de derde graad lossen de leraren - vaak onbewust - veel lektuurmoeilijkheden zelf op, onder meer door vraagstelling bij vertaalproblemen en parafrase. Op deze manier komt bij heel wat leerlingen het tekstbegrip via het Nederlands in plaats van uit de Latijnse brontekst tot stand.

De leerlingen vertalen de gelezen teksten thuis. Na klassikale correctie ontvangen ze een werkvertaling. In de derde graad scoren het gebruik van literaire vertalingen en de vergelijking ervan positief.

Voor de leerplancomponent cultuur volgen de leraren in de eerste graad grotendeels het aanbod van het leerboek. De items worden zorgvuldig verwerkt. Het beeldmateriaal van het bordboek vormt hierbij een waardevolle aanvulling. Er zijn een aantal opdrachten voor zelfstandige of creatieve verwerking en presentatie. In de derde graad worden de genres en de auteurs goed ingeleid en omkaderd, met aandacht voor de historische en maatschappelijke context en de verklarende realia. Wel zijn er soms gedeeltelijke overlappingen bij auteurs uit dezelfde periode. Bij de tekstbespreking komen stilistiek, tekststructuur en actualisering voldoende aan bod. Receptie scoort minder frequent.

Voor de realisatie van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetententie bouwt de vakgroep de opdrachten reeds van in de eerste graad op. De leraren geven aan dat ze nog zoeken naar een sluitende procedure en methodiek voor de opdrachten en de verwerking ervan. Op schoolniveau loopt het overleg, maar dat heeft nog niet geleid tot afspraken tussen de verschillende polen. De lopende opdrachten bieden de mogelijkheid voor een kwaliteitsvolle realisatie. In het proces van de uitvoering komen de verschillende onderzoeksfases, onder meer de onderzoeksvraag, evenwel weinig expliciet aan bod. Bijgevolg moeten ook de structuur en de diepgang van de verwerking worden opgevolgd en bijgestuurd. Positief is dat de leerlingen in de verwerking vertrekken vanuit een Latijns tekstfragment.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In de eerste graad is er een discrepantie tussen de evaluatie van het dagelijks werk en de examens. In de kleine toetsen wordt zeer frequent gepeild naar kennis van vocabularium en grammatica, terwijl lectuur en cultuur (bijna) nooit aan bod komen. In de repetitietoetsen en de examens komen de drie leerplancomponenten wel aan bod. Voor grammatica ligt daar, net zoals in de lespraktijk, nog te veel de nadruk op de bevraging van morfologische items buiten zins-, tekst- en betekenisverband. Wanneer het opdrachten in contextverband betreft, wordt in een aantal gevallen enkel gevraagd naar de grammaticale verklaring, zonder vertaling. In lectuur wordt ook nog frequent gepeild naar taalkundige items, zodat grammatica globaal te veel gewicht krijgt in de evaluatie. De leerlingen krijgen wel klas- of thuistaken over leesvaardigheid, maar (bijna) nooit in een toets, terwijl het verwerken van een niet behandelde tekst een vast onderdeel vormt van de examens.

In de derde graad zijn er, vooral in het tweede leerjaar, geregelde toetsen over vocabularium en grammatica. Deze zijn niet geïntegreerd in de lectuur en betreffen veeleer leerplandoelen uit de eerste en de tweede graad. De lektuurtoetsen en de examens beantwoorden aan de lespraktijk. De behandelde leerinhouden worden genuanceerd en gevarieerd, zij het zeer uitgebreid, bevraagd. In het eerste leerjaar zijn er een aantal opdrachten over leesvaardigheid, waarin gepeild wordt naar verschillende vaardigheden en competenties, onder meer de verklaring van grammaticale, stilistische en inhoudelijke aspecten, maar er is nog geen systematische implementatie van leesvaardigheid in de evaluatie dagelijks werk.

Voor de verrekening van de verschillende leerplancomponenten en vaardigheden in de cijfers dagelijks werk zijn in de vakgroep geen gewichten vastgelegd. De leraren gaan ervan uit dat, vooral in de eerste graad, de dagelijkse toetsen en de repetitietoetsen elkaar in evenwicht houden, maar dat is tot dusver nog niet onderzocht. Men moet hierbij ook het (over)gewicht van grammatica in de totale evaluatie in rekening nemen. In de derde graad verdienen de aard en het aandeel van de repetitietoetsen in de verrekening aandacht. De opdrachten voor onderzoekscompetentie worden verrekend in de cijfers dagelijks werk.

De leerlingresultaten zijn uiteenlopend, van een aantal onvoldoendes in de eerste graad tot (zeer) goed. Bij een onvoldoende op het einde van de eerste graad voor Latijn opteert de school voor een positieve oriëntering met een A-attest, maar met een sterk advies voor een studierichting zonder Latijn. Deze adviezen worden meestal opgevolgd.

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In alle lesgroepen heerst een aangenaam leerklimaat met een dynamische aanpak van de leraren en een actieve betrokkenheid van de leerlingen. In de eerste graad ligt in de verwerking van de leerinhouden vanuit een bekommernis voor zorg voor de leerlingen de nadruk evenwel nog te sterk op ordening, structuur en systematisering en minder op de integratie van de vakgebonden vaardigheden via lectuur. Voor alle graden zijn er preventief studietips, begrippenlijsten, afspraken over terminologie en leerstofoverzichten. De leerlingen weten op deze manier voldoende wat ze moeten kennen en kunnen voor taken, toetsen en examens. De studietips voor lectuurverwerking en de uitgewerkte lectuurmethode zijn evenwel te weinig gericht op het (zelfstandig) leren lezen. Voor ondersteuning en remediëring zijn geen structurele inhaallessen voorzien, maar vooral in de eerste graad zijn de leraren, in een aantal gevallen op vastgelegde momenten, beschikbaar voor extra begeleiding. Een aantal van de remediëringsopdrachten zijn, in tegenstelling tot de les- en evaluatiepraktijk, meer gericht op het ontwikkelen van leesvaardigheid. De vakgroep moet nog verder onderzoeken in welke mate deze begeleidingsmaatregelen aansluiten bij de visie van de school op de leerbegeleiding.
Uitrusting <i>Leermiddelen</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>ICT</i>	De school stelt geen vaklokaal ter beschikking, maar in alle leslokalen zijn een computer, beamer, projectiescherm en digitaal bord voorhanden. Eén leslokaal in de eerste graad is aangekleed met een aantal voorwerpen en illustraties die naar de klassieke wereld verwijzen. Op school zijn de nodige leermiddelen beschikbaar, onder meer naslagwerken, woordenboeken, jeugdliteratuur en strips over de Romeinse wereld. De leraren maken tijdens de lessen intensief gebruik van de ICT-infrastructuur. Het digitaal schoolplatform wordt in groeiende mate gebruikt voor de communicatie over lesmateriaal, studietips en remediëringsoefeningen. De leraren en leerlingen beschikken over voldoende ICT-vaardigheden.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	In de vakgroep heerst een positieve sfeer van vertrouwen, samenwerking en overleg. De vakgroep heeft de voorbije schooljaren geïnvesteerd in leerplanstudie, onder meer in implementatie van de valentiegrammatica. De nadruk lag daar evenwel meer op grammaticale ordening en minder op de integratie ervan in lectuur. Het daarop afstemmen van het grammaticaonderwijs en de evaluatie en het verder ontwikkelen van de lectuurmethode, gericht op het zelfstandig lezen, zijn verdere aandachtspunten. De leraren volgen het aanbod van externe professionalisering op. De gevolgde nascholing wordt binnen de vakgroep besproken en uitgewisseld. De leraren staan ook open voor interne professionalisering. In het kader van het leesproject in het tweede leerjaar van de derde graad onderzocht de vakgroep via een lesvisitatie de mogelijke toepassing ervan in andere leerjaren en voor andere auteurs.

3.1.1.6 Biologie in aso tweede graad in de studierichtingen Economie en Latijn (leerplan D/2012/7841/003)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden op voldoende wijze gerealiseerd. De leerbegeleiding en de uitrusting ondersteunen de realisatie ervan. De evaluatie is transparant.

Onderwijsaanbod Vrijwel alle vakgebonden leerplandoelstellingen komen op een voldoende beheersingsniveau aan bod. Door de gerichtheid op het leer(werk)boek krijgen ook een behoorlijke hoeveelheid uitbreidingsinhouden invulling. Deze bijkomende inhouden zorgen ervoor dat het aanbod heel wat begrippen omvat en ze geven aanleiding tot een zeker onevenwicht. De leraren zijn zich hiervan bewust en deden dit schooljaar al enkele doelgerichte aanpassingen.

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De wetenschappelijke vaardigheden krijgen momenteel vooral tijdens een aantal leerlingenproeven en de uitgebreide biotoopstudie de nodige aandacht. De vakgroep biologie is momenteel nog zoekende naar een duidelijke leerlijn 'onderzoekend leren'. De vakgroep wil de proefondervindelijke aanpak en de verwondering voor de natuur ook meer integreren in de lespraktijk. Dit uit zich in de aanzet tot een leerlijn 'microscopie' en de uitwerking van een ecologische tuin vanaf volgend schooljaar.

De algemene doelstellingen over wetenschap en samenleving met maatschappelijke, culturele en duurzaamheidsaspecten komen aan bod zowel zijdelings bij de leerinhouden waarmee ze verband houden als via gerichte ICT-opdrachten.

Uitrusting Het biologielokaal onderging recentelijk een grondige aanpassing die de lessen biologie meer dan ten goede komen. Projecties op het digitale bord zijn duidelijker zichtbaar. Leraren kunnen achteraan (demo)proeven klaarzetten of laten staan, zonder dat deze opstellingen de lessen storen.

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De aanpassing resulteerde ook in een grote opkuis. De vakgroep beschikt momenteel over een overzichtelijke inventaris. Dit geeft aanleiding tot een gepaster inzetten van de aanwezige leermiddelen, tot een degelijk beheer van de materialen en tot nieuwe lesideeën.

De leraren beschikken in het biologielokaal over een internetverbinding en een digitaal bord, dat ze gepast inzetten. De vakgroep stimuleert het ICT-gebruik bij de leerlingen aan de hand van ICT-opdrachten, ICT-toepassingen in presentaties en uitwisselingen via het digitaal leerplatform.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is representatief voor het aanbod. Ze is voldoende gespreid over de leerplanonderdelen, maar ze bevraagt een aanzienlijk aantal uitbreidingsinhouden. Daarnaast is ze algemeen gezien eerder gericht op de leerinhouden uit het leer(werk)boek dan op het beheersingsniveau van de leerplandoelstellingen. In verhouding maken de algemene doelstellingen er beperkt onderdeel van uit. Bovendien is er nog onvoldoende nagedacht over mogelijke criteria voor de beoordeling van deze algemene doelstellingen.

De vraagstelling op toetsen en examens vormt een volgend aandachtspunt voor de vakgroep. Enerzijds is ze contextrijk maar anderzijds ook heel taalgericht. Er zijn meerdere vragen waarvan de context uitgeschreven is over een half blad en meer. Dit is voor leerlingen die makkelijk teksten kunnen analyseren geen probleem, maar geen evidentie voor leerlingen die niet zo taalvaardig zijn of leerlingen met leerstoornissen. De tekstrijke evaluatie is een mogelijke verklaring voor het verschil in resultaten tussen de studierichtingen, met verschillende tekorten in de studierichting economie.

De leraren zorgen voor transparantie. Ze geven verduidelijking over de invulling van het dagelijks werk en de verhouding dagelijks werk en examens. De leerlingen zijn tevens op de hoogte van de puntentelling op de examens. Ze hebben daarnaast zicht op hoe de verbetering van toetsen en examens gebeurde en bespreken deze ook samen met de leraar.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces door gebruik te maken van presentaties met uitdagend beeldmateriaal, van materialen of organismen uit de natuur, van modellen en van activerende werkvormen zoals leerlingenproeven. De vakgroep ziet in de uitwerking van de ecologische tuin een kans om de leerlingen nog meer via 'de natuurwetenschappelijke methode' kennis en inzichten te laten verwerven.

De leraren hebben aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen leren leren. Ze geven de nodige studietips aan de leerlingen en zetten hen aan tot de verwerking van informatie via onder andere ICT-opdrachten. Dit staat wat haaks op het gebruik van een leer(werk)boek met uitgebreide invuldidactiek en kant-en-klare samenvattingen na elk hoofdstuk.

Conform het beleid van de school hebben de leraren ook aandacht voor individuele leerlingen met problemen. Ze geven adviezen op het rapport, stellen remediëringsopdrachten op en volgen ze op.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Overleg

Vorming

De vakgroep biologie is een jonge vakgroep, die op regelmatige tijdstippen samenkomt en dan verschillende topics bespreekt. Dit resulteerde recentelijk in een aantal effectieve aanpassingen en ontwikkelingen. Het gedraaide vaklokaal biologie is één van de verwezenlijkingen. De uitwerking van een ecologische tuin is een ander uitdagend en boeiend initiatief. Deze vakgroep toont zich dynamisch en innovatief, maar ook doordacht. De wisselwerking en de contacten tussen de leraren die lesgeven in de betrokken studierichtingen verlopen optimaal.

De vakgroep biologie maakt deel uit van een grotere vakgroep wetenschappen. Deze overkoepelende vakgroep komt beperkt samen en wijzigde de voorbije jaren in samenstelling, alsook in vakgroepvoorzitter. Deze wijzigingen doen de leraren wetenschappen beseffen dat grondig overkoepelend overleg noodzakelijk is om de gemeenschappelijke algemene doelstellingen uit de leerplannen kwaliteitsvol te realiseren. Tot nu toe ging er te weinig aandacht naar de ontwikkeling van een leerlijn rond 'onderzoekend leren' en 'leren onderzoeken'.

3.1.1.7 Chemie in aso derde graad in de studierichtingen Wetenschappen-wiskunde, Moderne talen-wetenschappen en Latijn-wetenschappen (leerplannen D/2006/0279/040 en D/2014/7841/013)

Voldoet

De meeste leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. De leerbegeleiding ondersteunt voldoende de realisatie ervan.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De meeste vakgebonden leerplandoelstellingen komen op een voldoende beheersingsniveau aan bod. De overschakeling naar het nieuwe leerplan is vlot verlopen. Opvallend is wel dat verdiepingsinhouden en toepassingen veel aandacht krijgen, wat zorgt voor een zeker onevenwicht. Zeker leerlingen uit een studierichting met een minder wiskundige achtergrond kunnen het hierdoor moeilijker hebben.

De verplichte leerlingenproeven krijgen voldoende invulling, maar verschillende ervan overstijgen het niveau van 'onderzoekend leren' niet. De leerlingen zijn hierdoor onvoldoende getraind in de wetenschappelijke vaardigheden, noodzakelijk om onderzoekscompetent te worden. Er ontbreekt een leerlijn om leerlingen van 'onderzoekend leren' over 'leren onderzoeken' tot de onderzoekscompetentie te brengen. Daarenboven staan de algemene doelstellingen nog onvoldoende centraal bij de realisatie van de leerplandoelstellingen zoals aangegeven door het nieuwe leerplan. Noch de onderwijsorganisatie, noch de infrastructuur bevorderen dit.

De leerinhouden chemie worden bewust gekoppeld aan de algemene doelstellingen over wetenschap en samenleving. De ICT-opdrachten geven bijkomend een zinvolle invulling aan deze doelstellingen.

Onderwijsorganisatie <i>Organisatie curriculum</i> <i>Samenstelling klasgroepen</i>	De grote lesgroepen (tot 25 leerlingen en meer) hypothekeren de realisatie van de algemene doelstellingen onderzoekend leren/leren onderzoeken. Bovendien biedt het chemielokaal in combinatie met de grote lesgroepen te weinig bewegingsruimte om veilig te werken, om vlot in groepjes te werken of om activerende werkvormen toe te passen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De school beschikt momenteel over één chemielokaal, maar vanaf volgend schooljaar zal de derde graad les krijgen in een nieuw chemielokaal op de andere campus. Voor de tweede graad blijven de lessen chemie plaatshebben in het huidige chemielokaal, met de gekende problematiek bij grote klasgroepen. Bovendien verhindert de plaats van de trekkast in dit chemielokaal dat alle leerlingen goed zicht hebben op het bord, op de demonstratietafel of op het projectiescherm. Daarnaast zijn de leerlingentafels waarop de leerlingenproeven gebeuren niet geschikt. Ondanks de beperkte ruimte voeren de leraren de vereiste leerlingenproeven uit en gaan ze actief op zoek naar oplossingen. Er zijn voldoende leermiddelen ter beschikking en de leraren zetten ze gepast in om de leerplanrealisatie te ondersteunen. De leraren beschikken in het chemielokaal over een computer en beamer. De leerlingen werken doorheen het schooljaar een aantal ICT-opdrachten uit in het computerlokaal.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingenevaluatie is evenwichtig gespreid over de aangeboden inhoud. Een aandachtspunt voor de vakgroep is echter een betere afstemming van de evaluatie op de leerstrategieën van de leerplandoelstellingen. Ze peilt momenteel immers sterker naar inzicht en toepassing dan naar kennis. Bovendien maakt de verdiepingsleerstof een aanzienlijk deel uit van de evaluatie. De examens omvatten ook een behoorlijk deel juist/fout vragen en meerkeuzevragen, waarvan niet steeds duidelijk is naar welke doelstellingen deze peilen. Leerlingenproeven en opdrachten maken deel uit van de evaluatie. Voor de leerlingenproeven houden de leraren rekening met zowel het proces als het product. Tot nog toe ontwikkelde de vakgroep nog geen duidelijke criteria voor de evaluatie van de algemene doelstellingen. Het gewicht dat deze doelstellingen krijgen in het geheel van de evaluatie is beperkt waardoor het niet duidelijk is of ze mee richting geven aan de oriëntering van leerlingen. De leerlingen zijn voldoende op de hoogte van de samenstelling van dagelijks werk en van de puntenverdeling op grote toetsen en examens. Ze kunnen examens inkijken en hebben zowel bij toetsen als examens zicht op hoe de verbetering van de antwoorden verloopt.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leraren ondersteunen het leerproces van de leerlingen door verbanden te leggen tussen complexere concepten en hun leefwereld. Daarnaast maken ze gebruik van modellen en overzichten (bijvoorbeeld van de organische moleculen) om het inzicht in chemische leerinhouden te faciliteren. Het probleemoplossend denken stimuleren ze door vraaggestuurd leergesprekken te hanteren. De leerlingen lossen bovendien regelmatig denkvrAGEN en vraagstukken op. De leraren voorzien extra oefeningen en opdrachten zodat leerlingen deze toepassingen kunnen inoefenen. Leerlingen met een sterke interesse voor chemie krijgen aanmoediging en ondersteuning tot deelname aan de olympiade chemie.

Een aandachtspunt voor de vakgroep is leerlingen 'leren onderzoeken'. Tot hiertoe worden de onderzoeksvaardigheden enkel tijdens leerlingenproeven beperkt getraind. Demonstratieproeven komen in de derde graad niet meer voor. Leerlingen kunnen via filmpjes de proeven thuis bekijken. Deze aanpak hypothekeert het proefondervindelijk leren tijdens de les, namelijk vanuit waarnemingen komen tot onderzoeksvragen en hypothesen.

De leraren respecteren de schoolafspraken rond remediëren. Specifieke compenserende maatregelen, zoals gevraagd door het schoolbeleid, worden nog niet toegepast. Op toetsen en examens weten de leerlingen wat van hen wordt verwacht. Remediëring en feedback zijn afgestemd op zowel klassikale als individuele noden.

Deskundigheidsbevordering
Beginsituatieanalyse
Overleg
Vorming

De vakgroep chemie maakt deel uit van een grotere vakgroep wetenschappen. Deze overkoepelende vakgroep komt beperkt samen en wijzigde de voorbije jaren in samenstelling. Tot nu toe ging er te weinig aandacht naar de ontwikkeling van een leerlijn rond 'onderzoekend leren' over 'leren onderzoeken' tot de onderzoekscompetentie. Overkoepelend overleg dringt zich op om de algemene doelstellingen uit de leerplannen kwaliteitsvol te realiseren.

De leraren van de derde graad chemie schoolen zich tijdens de voorbije schooljaren bij op basis van individuele noden. Ze beschikken over voldoende reflecterend vermogen om hun onderwijsaanbod en evaluatiepraktijk af te stemmen op de verschillende leerstrategieën in het leerplan.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school maakt gebruik van gebouwen op twee locaties. De meeste van haar lessen gaan door in de Du Chastellei 48 te Merksem. Voor sommige van haar sportlessen maakt de school gebruik van de sporthal in haar nieuwbouw, Bredabaan 841 te Merksem. De andere lokalen in deze nieuwbouw zijn momenteel nog niet afgewerkt, opgeleverd noch in gebruik door de school.

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin leerlingen les volgen en worden begeleid. Uit haar werkwijze blijkt dat de school gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van personeel. Het comité ter preventie en bescherming op het werk is sterk begaan met de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op de school. De school neemt opgemerkte tekorten op in de plannen die de beheersing ervan regelen of werkt ze onmiddellijk weg. Doordat de school hiervoor werkt met klusjeslijsten die buiten haar BVH-systematiek blijven, loopt ze evenwel het risico structurele problemen minder tijdig te detecteren. De meeste gekende tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting effectief weggewerkt, andere zijn gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch waardoor aangenomen kan worden dat de uitvoering zal volgen. Uit de planning blijkt dat er voldoende aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing ten gronde de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat men proactief handelt. Dat leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op zijn niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijkt dat er enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van BVH. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting grotendeels opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en wordt in afwachting van de realisatie ervan door de school aangepakt via organisatorische maatregelen. Zo ging de school tijdens de doorlichting onmiddellijk aan de slag met de vaststelling dat het chemielokaal te klein was om veilig les te kunnen geven aan de grote groepen die erin les volgden. Ze voorziet volgend schooljaar een investering in een nieuwe trekkast en nieuwe banken die voldoen aan de wettelijke vereisten. De suggesties om in het PO-lokaal voldoende daglicht te voorzien, verwerkte de school direct in de renovatieplannen die ze daar heeft.

Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De leer(lingen)begeleiding is gebaseerd op het pedagogisch project van de school. Daarin staan omgaan met kennis, vaardigheden en waarden, groeien in zelfstandigheid en verantwoordelijkheid en ontwikkelen van een maatschappijkritische houding en openheid op de wereld centraal. De leerbegeleiding is geïntegreerd in de structuur van de leerlingenbegeleiding. Ook de GOK-werking (gelijke onderwijskansen), leren leren en talenbeleid zijn hieraan gelinkt.

De school heeft een duidelijke visie op zorg ontwikkeld. Daarin koppelt ze de verschillende zorgdomeinen, waaronder leren en studeren, nadrukkelijk aan het zorgcontinuüm uit het M-decreet (maatregelen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften). De verschillende zorgfasen zijn expliciet uitgewerkt.

Ondersteuning Vanuit het M-decreet beschouwt de school alle leraren verantwoordelijk voor de preventieve basiszorg en het handelingsgericht werken met elke individuele leerling. Daarvoor rekent de school op de deskundigheid van de vakleraren en -groepen. De begeleidende klassenraden zorgen voor het signaleren van de problemen en het bepalen van de daaraan gekoppelde ondersteuning en remediëring. Voor de fasen van verhoogde zorg en uitbreiding van zorg heeft de school een structuur voor leer(lingen)begeleiding uitgetekend met een zorgcoördinator en een aantal coördinatoren en begeleiders (de spil), een conceptuele werkgroep (MIEHS), onder meer voor het uitwerken van sticordi- (stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende) maatregelen voor leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen en de werkgroepen leren leren en talenbeleid.

Voor de meeste vakken hebben de vakgroepen studietips uitgeschreven. In de eerste graad heeft de school de lessen leren leren omgevormd naar aparte modules over specifieke aspecten van leren leren. Ook in de tweede en derde graad zijn formules op maat (planning, motivatie, schematiseren en structureren, leerstijlen, ...) uitgewerkt. Op vraag van ouders en leerlingen of na doorverwijzing van de klassenraad kunnen leerlingen hierop een beroep doen. Voor het realiseren van de specifieke eindtermen over de onderzoekscompetentie in de verschillende polen van de derde graad bieden de lessen Nederlands het theoretische werkkader. In de poolvakken wordt dit kader via diverse opdrachten geconcretiseerd. In het eerste leerjaar van de derde graad gebeurt dit onder begeleiding, in het tweede leerjaar op zelfstandige basis.

Voor leerstoornissen maakt de school, in samenspraak met de leerlingen, de ouders en het CLB, generieke en individuele afspraken voor sticordi-maatregelen. Deze worden gecommuniceerd met de leraren. Een brochure hierover is in herwerking.

De school heeft een beperkt aantal leerlingen die langdurig ziek zijn. Voor hen is er een individueel aangepast curriculum via synchroon internetonderwijs. Leerlingen kunnen op deze manier deelnemen aan het lesproces en in een aantal gevallen zelfs aan groepswork.

Het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) biedt ondersteuning en expertise, onder meer bij de klassenraden, studiekeuze van de leerlingen, begeleiding van de leerlingen met specifieke noden en bij de doorverwijzing naar externe hulp.

De school heeft recentelijk de overstap gemaakt naar een digitaal leer- en communicatieplatform. Daarin worden voor de leraren, de leerlingen en de ouders school- en lesdocumenten beschikbaar gesteld. Via deze weg verwerkt de school ook de leerlingengegevens in het leerlingenvolgsysteem. Bij de inschrijving, vanuit de klassenraden en na remediëring worden de informatie en de begeleidende acties geregistreerd.

Doeltreffendheid Uit de lesobservaties tijdens de doorlichting blijkt over het algemeen een aangenaam leerklimaat, met aandacht voor onder meer correcte antwoorden van de leerlingen en antwoorden op hun vragen, verwerking van de leerinhouden op klassikaal niveau of in groepswork en klassikale correctie van taken en toetsen. Studietips, leerstofoverzichten en begrippenlijsten bieden voor een heel aantal leerlingen een duidelijk kader voor het thuis studeren. De leerlingen kunnen voor extra vakondersteuning een beroep doen op heel wat leraren die buiten de lessen beschikbaar zijn. De school heeft, via de registratie in het leerlingenvolgsysteem, een globaal zicht op deze begeleiding, maar nog niet of in elke vakgroep voldoende expertise aanwezig is voor een individuele en doelgerichte remediëring van leerlingen. De coördinatoren en begeleiders geven aan dat deze expertise groeiende is en dat het draagvlak voor zorg op vakniveau toeneemt. Er zijn evenwel ook een aantal belemmerende factoren. Nog niet alle vakgroepen volgen de afspraken over sticordi-maatregelen op. Voor een aantal vakken zijn er evenwel grote tot zeer grote klasgroepen, die het individueel en handelingsgericht werken tijdens de lessen hypothekeren.

De leerbegeleiding door de coördinatoren en begeleiders gebeurt planmatig en doelgericht. In de eerste en tweede graad werkt men met een beperkt aantal leerlingen rond de verschillende modules. Er is geregeld terugkoppeling naar vorige sessies, de leerlingen krijgen een aantal specifieke opdrachten en aandachtspunten voor het studeren en men peilt nadien naar de ervaringen hierover. Er is ook aandacht voor de transfer van vaardigheden naar de vakken.

De samenwerking en afstemming tussen de leerbegeleiders en coördinatoren en de werkgroep leren leren, en in het bijzonder de link met de VOET leren leren, zijn nog onduidelijk. De leerbegeleiders geven aan hun begeleiding nog niet specifiek op de VOET leren leren te richten. Het actieplan van de werkgroep leren leren maakt de verwijzing wel. De betrokken personeelsleden zijn zich hiervan bewust en werken, opnieuw vanuit het zorgcontinuüm, aan een duidelijkere doelgerichtheid en afstemming op de VOET leren leren. Op vakniveau wil men de leraren hierop focussen via hun jaarplannen. Op het niveau van de schoolbegeleiding komt er een nauwere samenwerking met de werkgroep leren leren.

De school brengt via het leerlingenvolgsysteem alle leerlingengegevens en de bijkomende begeleidingsinitiatieven duidelijk in kaart. De leerbegeleiders hebben op deze manier een overzicht op de problematiek, de opvolging ervan en de resultaten. De gegevens worden recentelijk cijfermatig geanalyseerd, maar de analyse vormt nog niet de basis voor verdere bijsturingen van de leerbegeleiding. De school kent de cijfergegevens die de Vlaamse overheid ter beschikking stelt en ze worden door een coördinator geanalyseerd. Ze worden evenwel nog niet gebruikt voor de ontwikkeling van de datageletterdheid van alle personeelsleden.

Conform de regelgeving screent de school via een gestandaardiseerd instrument de taalvaardigheid van alle leerlingen bij het begin en het einde van de eerste graad, en dit op het vlak van kennis van woordenschat en leesvaardigheid. De resultaten worden zorgvuldig in kaart gebracht en geanalyseerd. Vooral de leraren Nederlands hebben een goed zicht op de talige noden van de leerlingen en de verschillende problematieken. Er is reeds geruime tijd aandacht voor taalondersteuning, maar sedert de vorige GOK-cyclus (2011-2014), waarin de school voor het eerst GOK-uren kreeg toegekend, heeft het taalbeleid vorm en structuur gekregen. In de huidige GOK-cyclus heeft de school op basis van de beginsituatieanalyse niet meer voor het thema taalvaardigheidsonderwijs gekozen, maar heeft taalbeleid een aparte plaats gegeven in de schoolwerking. De werkgroep talenbeleid heeft de visie op het taalbeleid vertaald naar concrete doelen en acties. In het kader van de brede basiszorg is de talige ondersteuning vooral ingebed in de lessen Nederlands, waar de remediëring geïntegreerd is in het lesmateriaal, onder meer via een goed uitgewerkt posterproject, en de evaluatie. Het taalbeleidsplan werd het voorbije schooljaar geëvalueerd en bijgestuurd. De werkgroep wil het taalbeleid uitbreiden naar een taalgericht onderwijs in alle vakken. Een aantal vakgroepen heeft hiervoor al stappen gezet, onder meer door het aanleggen van een vakgebonden begrippen- en terminologielijst, maar ook hier moeten het draagvlak en de expertise nog verder groeien. De doorlichting wijst uit dat er tijdens de lessen en in de les- en evaluatiedocumenten meestal voldoende aandacht is voor talige ondersteuning, maar dat die nog niet gericht is op differentiatie en remediëring. De betrokken leraren zijn lid van het netwerk talenbeleid van de pedagogische begeleidingsdienst, hebben zich geprofessionaliseerd voor de analyse van de taalscreening en de bijhorende observatie en volgen nauwgezet het nascholingsaanbod ter zake op.

Ontwikkeling De instap in het zorgcontinuüm stelt de school voor een aantal uitdagingen. De coördinatoren, leerbegeleiders en de werkgroep leren leren zijn in volle evolutie en transitie, met een voortdurende beweging van overleg, bijsturing en professionalisering over het begeleidingsconcept en de uitvoering ervan. Voor de brede basiszorg en het doeltreffend handelingsgericht werken op klas- en vakniveau is er nood aan een doeltreffende aansturing en opvolging, rekening houdend met de grote klasgroepen.

De school biedt alle betrokken personeelsleden ruime kansen voor verdere professionalisering in de diverse domeinen van leerbegeleiding. Ook het intensieve interne overleg leidt tot voortdurende deskundigheidsbevordering en bijstellingen in het hele begeleidingsproces.

De school heeft sinds kort een grote vooruitgang geboekt inzake data-analyse. De instap in de GOK-werking en de bijhorende beginsituatieanalyse heeft het belang van een cijfermatige analyse van verschillende risico-indicatoren, gekoppeld aan leerlingenresultaten, gestimuleerd. De school wil via een verdere opvolging ervan de doeltreffendheid van de leerbegeleiding vergroten.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een duidelijke visie op evalueren die terug te vinden is in de pijlers van haar algemene visietekst. Ze wil met haar evaluatiebeleid al haar leerlingen stimuleren om op te groeien tot zelfstandige studenten en zo de doorstroming naar hoger onderwijs voor hen faciliteren. De expliciete aandacht van de school voor de evaluatie van attitudes stemt hiermee overeen, alsook het belang dat ze hecht aan kennis en vaardigheden.

Haar visie op evalueren vertaalt de school in concrete doelstellingen. Ze verwacht dat vakgroepen hun aanbod en evaluatie volledig afstemmen op de leerplannen. Bijkomend wil ze dat de leraren hun evaluatiepraktijk aanpassen aan het zorgbeleid en dat ze zich het handelingsgericht werken eigen maken. Hiermee maakt de school terecht koppelingen tussen deze onderwijsprocessen, met als doel gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen. Daarnaast is de doelgerichtheid van de school op grotere zelfstandigheid van de leerlingen duidelijk te merken in haar beslissingen omtrent het evaluatieschema en de opbouw van de studiebegeleiding. Het beleid dat de school voert is voldoende doelgericht om leerlingen te kunnen oriënteren en attesteren.

Ondersteuning Op schoolniveau zijn er duidelijke afspraken over de verdeling van de punten dagelijks werk en examens, alsook over de toenemende hoeveelheid examenleerstof per leerjaar. Ouders en leerlingen krijgen bij het begin van het schooljaar een overzichtelijk evaluatieschema voor alle vakken. Uit dit alles blijkt dat de school in de derde graad een groot gewicht geeft aan de examens, wat de inzet van leerlingen tijdens het jaar kan hypothekeren. In het schoolreglement en de beleidsdocumenten zijn de afspraken en richtlijnen met betrekking tot het evaluatieproces, de deliberatie, de rapportering en de attestering opgenomen.

De vakgroepen hebben een grote vrijheid in het bepalen van de frequentie, de vorm en de inhoud van de evaluatie. Het is ook hun verantwoordelijkheid en keuze om zich te professionaliseren in nieuwe vormen van evaluatie of om ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst te vragen. Enkel bij ingrijpende wijzigingen zoals de invoering van gespreide evaluatie, begeleidt de school via coaching de leraren. Daarnaast sensibiliseert ze de vakgroepen tot het ontwikkelen van een transparante en valide evaluatiepraktijk.

Voor de leerlingen voorziet de school in een brede waaier van doelgerichte ondersteuning met inbegrip van compenserende maatregelen. De werkgroep 'MieHs' ijvert ervoor dat de verwevenheid van leerbegeleiding en evaluatie een evidentie wordt voor alle leraren. De eerste stappen zijn gezet in de ondersteuning van de leraren tot handelingsgericht werken. De schoolleiding geeft aan dat dit een verder werkpunt is voor de toekomst.

De focus van de school op waarden, zelfstandigheid en verantwoordelijkheid toont zich in de aandacht voor schoolattitudes. Momenteel vormen deze attitudes een bijzonder aandachtspunt bij het vormgeven van het nieuwe rapport. De school wil immers ouders en leerlingen nog meer wijzen op het belang van deze attitudes voor studiesucces en het latere beroepsleven.

Doeltreffendheid De schoolleiding toont een sterke datageletterdheid. De gegevens over attesten en leerlingenstromen brengt ze ondermeer zorgvuldig in kaart. Dit niet alleen om het effect van haar evaluatiebeleid en leerbegeleiding op doorstroming en oriëntering na te gaan, maar eveneens om aanpassingen in het onderwijsaanbod door te voeren. Een voorbeeld hiervan zijn de proeflessen economie in het tweede jaar. De gerichtheid op datageletterdheid is ook zichtbaar in de signalen die de school oppikt uit de leerlingenresultaten.

Tot hiertoe slaagde de schoolleiding er nog niet in om alle vakgroepen aan te zetten tot eenzelfde datageletterdheid. In een aantal van de doorgelichte vakken geven de resultaten van leerlingen nog onvoldoende aanleiding tot reflectie over en aanpassing van de eigen praktijk. Het beleid slaagt er ook nog niet in om alle vakgroepen handelingsgericht te laten werken. Het toepassen van bijvoorbeeld compenserende maatregelen bij evaluaties is nog geen evidentie voor alle vakgroepen. De schoolleiding is via de bevraging van leerlingen en de analyse van de leerlingenresultaten wel op de hoogte van de knelpunten hieromtrent.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de leerplangerichtheid die de school voor de evaluatiepraktijk vraagt, wisselend is. In een aantal vakken is de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerstrategieën van de leerplandoelstellingen en/of op de studierichting. Dit zorgt voor een vertekend beeld van de kennis en de vaardigheden van de leerlingen waardoor de oriëntering en zelfs de attestering in het gedrang kan komen. De leraren voorzien wel in voldoende vakcommentaar om de studieadviezen en motiveringen van de B- en C-attesten te formuleren.

Ontwikkeling Leraren schoolden zich bij op individuele basis en naargelang het aanbod. Daarnaast kregen vooral vakgroepen met specifieke noden coaching vanuit het beleid en ondersteuning van de pedagogische begeleidingsdienst. Een voorbeeld hiervan zijn de vakgroepen moderne vreemde talen die beslisten om over te stappen op gespreide evaluatie. Het schoolbeleid staat nu voor de uitdaging om alle vakgroepen te coachen in de kwaliteitsvolle uitwerking van hun evaluatiepraktijk conform het evaluatiebeleid van de school. De groei naar deskundigheid hierin vraagt een gericht en aangestuurd professionaliseringsbeleid, wat er nu nog niet is.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur staat in voor de dagelijkse werking van de school, geruggesteund door een halftijds aangestelde adjunct-directeur en de zorgcoördinator. Dit complementair samengesteld team heeft een heldere taakverdeling. Op inhoudelijk en organisatorisch vlak krijgen ze ondersteuning van de beleidsraad, de pedagogische werkgroep en diverse thema-specifieke groepen. Geregeld vergadert een medewerker van de diocesane pedagogische begeleidingsdienst mee met de pedagogische werkgroep. Het schoolbestuur vergadert maandelijks en staat de school in haar algemeen beleid bij.

De beleidsvoering vertrekt vanuit het schoolwerkplan. Hierin zijn de prioriteiten voor het lopende schooljaar terug te vinden en de daaraan gekoppelde acties. Dit document kan nog aan slagkracht winnen door minder te werken met containerbegrippen en sterker te focussen op een beperkt aantal kortetermijndoelen.

De school zet vanuit haar visie welbewust in op zowel psychosociale begeleiding als leerbegeleiding. De school investeerde vanuit haar lesurenpakket fors in extra lestijden voor de leerlingenbegeleiders, die in de school als ‘spillen’ worden benoemd.

Via open gesprekken peilt de directie naar het welbevinden en de verwachtingen van haar medewerkers. Functioneringsgesprekken worden voornamelijk aangewend om minder goed functionerende leraren bij te sturen.

De aansturing en opvolging van bepaalde onderwijskundige processen vragen meer beleidsmatige aandacht. Zo kampen onder andere de leerplanrealisatie en -evaluatie met een aantal knelpunten. Ook de beleidskeuze omtrent de grootte van de lesgroepen hypothekeert sommige leraren in hun pedagogisch-didactische handelen.

Visieontwikkeling De schoolvisie vindt zijn inspiratie in het opvoedingsproject van het Katholiek Vlaams Onderwijs en kan geraadpleegd worden op de website van de school alsook in het schoolreglement. Deelvisies tonen de richting die de school wenst uit te gaan voor onder meer zorg, gelijke onderwijskansen (GOK), de onderzoekscompetentie, het tucht-, orde- en sanctiebeleid, de vakoverschrijdende eindtermen (VOET)...

Zowel de beleidsraad als diverse werkgroepen zijn de auteurs van de verschillende visieteksten. Bijsturingen of aanpassingen gebeuren onder meer vanuit wijzigende factoren en kritische analyse van data. De visieteksten worden behoorlijk gecommuniceerd, en dit zowel naar het schoolteam, de ouders en andere schoolbetrokkenen. Bijsturingen ervan gebeuren onder meer op basis van wijzigende factoren en kritische data-analyse.

Besluitvorming Het beleid streeft naar een participatieve besluitvorming. Formeel overleg vindt op geregelde tijdstippen plaats met het schoolbestuur, de scholengemeenschap, de decretale participatieorganen en de pedagogische werkgroep. De communicatie over de beslissingen gebeurt duidelijk en via verschillende kanalen.

De projectwerkgroepen werken rond thema's die in de actieplannen in het schoolwerkplan beschreven zijn. De directie coacht deze werkgroepen naar een grote mate van zelfstandig werken en moedigt het werken met actieplannen aan. Op langere termijn wil de directie deze manier van werken ook invoeren voor de vakgroepen.

Het leerlingenparlement 'Parlee' kent een dynamische werking en de beleidsraad beschouwt hen als volwaardige gesprekspartner. Een afvaardiging van de leerlingen kan voorstellen van leerlinggebonden materie op de beleidsraad presenteren, waarmee de school in de mate van het mogelijke rekening houdt.

De directie brengt het actieve oudercomité tijdens hun regelmatige vergaderingen goed op de hoogte van een aantal beleidsbeslissingen. Met diverse initiatieven steunen de ouders via dit orgaan de school in haar werking.

Daarnaast zetelen een afvaardiging van zowel leerlingen als ouders in de schoolraad, zoals wettelijk bepaald. Al deze structuren zorgen voor een breed draagvlak van de genomen beslissingen.

Kwaliteitszorg Vanuit de GOK-werking bouwde de school ervaring op met data-verzameling en -analyse. Ze heeft ook ervaring met het toepassen van de kwaliteitscirkel. Deze kennis zet de school in om meerdere processen en de werking van de projectgroepen te ondersteunen, te bewaken en te borgen. In het schoolwerkplan benoemt ze jaarlijks de prioriteiten. De school schrijft deze prioriteiten vervolgens uit in resultaatsgerichte actieplannen. Het aantal prioriteiten is echter vrij groot en brengt zowel de haalbaarheid als een degelijke uitvoering ervan in het gedrang.

De kwaliteitszorg is nog niet toegepast voor wat de kwaliteitsvolle uitbouw van de vakgroepen betreft. Deze ontbreken meestal de reflex om kritisch te reflecteren over de eigen werking. De school is zich hiervan bewust en wil de volgende jaren sterk investeren om dit gemis weg te werken.

Deliberatie De leerplanrealisatie voor techniek in de eerste graad A-stroom voldoet niet. De onderwijsinspectie heeft voldoende vertrouwen in het beleidsvoerend vermogen van de school en neemt bijgevolg dit tekort in de leerplanrealisatie niet op in het eindadvies.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.
- De organisatie van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangename en ordelijke schoolklimaat.
- De leerlingenbegeleiding op schoolniveau.
- Het aanbieden van een brede en harmonische vorming.

Wat betreft het algemeen beleid

- De open communicatie en de toegankelijkheid van de schoolleiding.
- De ondersteuning van het beleid door de coördinatoren en begeleiders.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichtheid in een aantal vakken.
- De materiële uitrusting in een aantal vakken.
- De grootte van de lesgroepen in functie van de leerplanrealisatie voor een ruim aantal van de doorgelichte vakken.
- De realisatie van de specifieke eindtermen over de onderzoekscompetentie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doeltreffendheid van de leerbegeleiding.
- De evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aansturing en opvolging van de vakgroepwerking.
- De implementatie en opvolging van de beleidsprioriteiten op klasniveau.
- Het evenwicht tussen de grootte van de lesgroepen en de focus van de school op de leerzorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor techniek in de basisvorming in de eerste graad A-stroom (geen opvolging inspectie).

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Jean-Luc WITTEVRONGEL de inspecteur-verslaggever	Hilde VAN DEN BROECK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	